

**IV SYMPOZJUM MIĘDZYNARODOWEGO
TOWARZYSTWA LICHENOLOGICZNEGO
„LICHENOLOGIA U PROGU NOWEGO
TYSIĄCLECIA”
(BARCELONA, HISZPANIA, 3–8 WRZEŚNIA
2000)**

**The Fourth IAL Symposium „Progress and Problems
in Lichenology at the Turn of the Millennium”
(Barcelona, Spain, 3–8 September 2000)**

Symposium (IAL4) jest kontynuacją serii międzynarodowych spotkań lichenologicznych, które zapoczątkowano w 1964 r. w Berlinie. Miejscem ko-

IAL 4

BARCELONA

3 - 8 September 2000

lejszych zjazdów były: Bristol (1974 r.), Münster (1986 r. – IAL1), Londyn (1989 r.), Madryt (1990 r.), Lund (1992 – IAL2) i Salzburg (1996 – IAL3). Celem tych spotkań jest integracja i wymiana doświadczeń pomiędzy osobami zajmującymi się różnymi dyscyplinami nauk w obrębie lichenologii, np. morfologią, fizjologią, ekologią, chemizmem, taksonomią klasyczną i molekularną.

Ostatnie sympozjum, zorganizowane przez Międzynarodowe Towarzystwo Lichenologiczne (IAL), odbyło się pod auspicjami Uniwersytetu w Barcelonie, hiszpańskiego Ministerstwa Nauki i Kultury oraz autonomicznych władz Katalonii. Bezpośrednim gospodarzem był Wydział Biologii wspomnianego Uniwersytetu, a obrady miały miejsce w doskonale do tego celu przystosowanej Aula Magna.

W sympozjum wzięło udział około 350 osób z wielu krajów świata, głównie z ośrodków europejskich oraz ze Stanów Zjednoczonych. Na uwagę zasługuje fakt, że uczestniczyła w nim aż pięćoosobowa reprezentacja z Polski (Uniwersytet Gdański – 2 osoby, Gorczański Park Narodowy – 1 osoba, Instytut Botaniki PAN – 1 osoba, Uniwersytet Jagielloński – 1 osoba).

Program naukowy obejmował 12 sekcji tematycznych: 1. Systematyka grzybów (33 prezentacje); 2. Fotobionty (12); 3. Morfologia i struktura (19); 4. Ekologia, ekofizjologia i fizjologia porostów (41); 5. Różnorodność porostów i biogeografia (43); 6. Zbiorowiska roślinne z dominacją porostów (5); 7. Molekularna interpretacja filogenezy porostów (20); 8. Grzyby naporostowe (5); 9. Lichenoidyzacja stabilności i stresu w ekosystemie (24); 10. Gromadzenie i korzystanie z dokumentacji lichenologicznych; publikacje, zielniki, checklisty, flory (14); 11. Strategie działania w utrzymaniu różnorodności porostów (5); 12. Populacje i odrębność (indywidualność) plech (9).

Ogółem w czasie sympozjum wygłoszono 79 referatów i przedstawiono 151 posterów. Jak można wnioskować z liczby prezentacji przygotowanych na poszczególne sekcje, obecnie najbardziej dynamicznie rozwijają się badania w zakresie taksonomii, zwłaszcza te oparte na metodach molekularnych i analizie numerycznej danych. Wyraźny regres widać natomiast w dziedzinie fytosocjologii.

Wyniki polskich badań lichenologicznych przedstawione zostały na forum czterech sekcji: 1 – „Potential use of restriction analysis of PCR – amplified DNA fragments for identification of lichens” (B. Guzow-Krzemińska, G. Węgrzyn – Gdańsk); 5 – „*Leprraria* Ach. and *Leproloma* Nyl. ex Crombie in Poland – the preliminary results” (M. Kukwa – Gdańsk); „Studies on the *Lecanora* genus in the Antarctic region” (L. Śliwa, M. Olech – Kraków); 9 – „Epiphytic lichens as criterion of ecological conditions in forest environment of the Gorce National Park (Western Beskidy, Carpathians, S. Poland)” (P. Czamota – Gorczański Park Narodowy); 11 – „Carpathian lichenflora: steps of summarising data” (S. Kondratjuk, U. Bielczyk – Kraków).

Warto zaznaczyć, że harmonogram sympozjum umożliwił uczestnikom udział w obradach wszystkich sekcji, obejmujących sesje referatowe, sesje posterowe oraz dyskusje. Oficjalny program naukowy wypełnił pięć pełnych dni (od godziny 8.30 do 19.00, z krótkimi przerwami na kawę i obiad). Pomimo tak bogatego programu, wszystkie obrady przebiegały w przeznaczonym dla nich czasie, co za wdzięczać należy profesjonalnej organizacji całego zjazdu.

Poza oficjalnymi obradami naukowymi, w godzinach wieczornych odbyło się kilka ważnych spotkań organizacyjnych. Było to między innymi zebranie Międzynarodowego Komitetu Ochrony Porostów (International Committee for the Conservation of Lichens – ICCL) oraz walne zebranie członków IAL. W czasie tego ostatniego zatwierdzono nowy statut IAL.

oraz dokonano wyboru władz Międzynarodowego Towarzystwa Lichenologicznego na najbliższą kadencję. Obecnie prezydium Towarzystwa działa w następującym składzie: prezydent – P. L. Nimis (Włochy), wiceprezydent – I. Brodo (Kanada), sekretarz – L. G. Sancho (Hiszpania), skarbnik – F. Lutzoni (USA), zastępca skarbnika – C. Scheidegger (Szwajcaria), redaktor *International Lichenological Newsletter* – M. Grube (Austria), członkowie komisji rewizyjnej – J. A. Elix (Australia), R. Honegger (Szwajcaria), G. Kantvilas (Tasmania, Australia). W czasie jednego z takich spotkań podjęto postanowienie ważne dla autorów prezentacji. Zdecydowano mianowicie, że oprócz specjalnego tomu *Symbiosis* poświęconego w całości zagadnieniom prezentowanym na sympozjum, wydany zostanie również dodatkowy tom *Bibliotheca Lichenologica*, gdzie o publikację ubiegać się mogą zarówno autorzy referatów, jak i posterów.

Gospodarze spotkania nie tylko doskonale poradzili sobie z organizacją części naukowej, ale zadbali również o stronę artystyczną i rozrywkową. W czasie sympozjum odbyły się dwie imprezy towarzyszące: oficjalne przyjęcie z przedstawicielami lokalnych władz oraz tradycyjna wspólna kolacja. Pierwsze ze spotkań miało miejsce w Pałacu Generalicji – siedzibie rządu katalońskiego, gdzie po oficjalnych przemówieniach w stylowej gotyckiej komnacie, odbyło się uroczyste „standing party” na dziedzińcu i krużgankach, w czasie którego mieliśmy niewątpliwą przyjemność wysłuchać koncertu muzyki poważnej na...dzwonkach! Wspólna kolacja natomiast odbyła się w restauracji „El Petit Miau”, w znanym centrum rozrywkowym Maremagnum, umiejscowionym w porcie, przy moło d’Espanya. W czasie kolacji odbyła się wzruszająca ceremonia wręczenia dwóch prestiżowych nagród przyznawanych przez IAL: medalu Achariusa – za szczególne osiągnięcia i zasługi w rozwoju lichenologii oraz nagrody Masona Hale – za wybijającą się pracę doktorską. Warto może przy tej okazji przypomnieć, że dotychczas laureatami medalu Achariusa byli tacy słynni lichenolodzy, jak: D. Awsthi, Ch. Culberson, W. Culberson, G. Degeluis, A. Hensen, P. James, H. Krog, O. Lange, J. Poelt, R. Santesson, J. Thomson, H. Trass, A. Vězda, I. Brodo, M. Galun, S. Kurokawa, E. Tschermak-Woess, V. Ahmadjian, S. Huneck, Ch. Leuckert, a złoty medal Achariusa otrzymał Prof. J. Poelt w 1994 r. w 70. rocznicę urodzin. W roku milenijnym medalem Achariusa uhonorowani zostali Prof. T. Ahti (Finlandia), Prof. G. A. Clauzade (Francja) oraz Prof. N. S. Golubkova (Rosja). Nagroda Masona Hale przyznana została po raz czwarty i ku ogromnej radości wszy-

stkich, przypadła naszej koleżance pracującej obecnie w Chicago, dr J. Miadlikowskiej. Nagrodzona rozprawa doktorska dotyczyła taksonomii oraz rozmieszczenia rodzaju *Peltigera* w Polsce i wykonana została na Uniwersytecie w Gdańsku. Po części bardziej oficjalnej, w czasie całego wieczoru mieliśmy okazję nie tylko spróbować prawdziwych śródziemnomorskich przysmaków oraz hiszpańskiego wina, ale również poczuć atmosferę typowej letniej nocy w Barcelonie.

Uczestnicy sympozjum mogli również skorzystać z bogatej oferty wycieczek „około-zjazdowych”. Organizatorzy proponowali trzy kilkudniowe wycieczki przedzjazdowe, jednodniową wycieczkę po zjeździe oraz dwie krótkie wycieczki turystyczne, celem zwiedzenia samej Barcelony lub słynnego Montserrat.

Wycieczki przedzjazdowe miały na celu pokazanie ogromnego zróżnicowania siedlisk i klimatu dostępnych dla porostów na terenie Hiszpanii. Obejmowały one trzy trasy prowadzące przez kilka najbardziej interesujących zakątków Półwyspu Iberyjskiego: 1. Północno-zachodnia Hiszpania: León – Valladolid – Zamora – Jezioro Sanabria – Ancares (strefa sucha oraz góry o klimacie wilgotnym i bardzo wilgotnym); 2. Południowo-wschodnia Hiszpania: Almería – Granada – Sierra Nevada (strefa pustynna ze zbiorowiskami gipsofilnymi oraz góry o charakterze wapiennym i krzemianowym); 3. Północno-wschodnia Hiszpania: Zaragoza – Dolina Ebro – Soria – E Prepireneje – Pireneje (strefa półpustynna z wychodniami gipsowymi oraz strefa subalpejska i alpejska). Autorki sprawozdania wzięły udział w wycieczce pozjazdowej. Celem wycieczki były góry Prades (południowa Katalonia), gdzie mieliśmy okazję zobaczyć i zebrać interesującą kolekcję śródziemnomorskich porostów epifitycznych oraz naskalnych, zwłaszcza kalcyfilnych. Dodatkowo program wycieczki obejmował zwiedzanie opactwa Poblet, niegdyś najważniejszego klasztoru Katalonii, zbudowanego w stylu romańskim, a zlokalizowanego w przepięknej górskiej scenerii.

Sympozjum to miało szczególne znaczenie dla lichenologów. Odbyło się ono na progu nowego tysiąclecia, można więc przyjąć, że jego zakres tematyczny symbolicznie określa tendencje naukowe w lichenologii na nadchodzący czas. Bogaty, bardzo interesujący program naukowy, atmosfera wzajemnej życzliwości oraz ogrom wrażeń estetycznych, związanych z pięknem Barcelony i urokiem całej Katalonii sprawiły, że spotkanie to pozostanie na długo w pamięci wszystkich jego uczestników.

Urszula BIELCZYK
Lucyna ŚLIWA